

На Лубянке (LUBIANKAN)

Peru Amorrortu Barrenetxea

Gazteiz

Negarrak. Aieneak. Garrasiak.

Soinu lazgarriak iristen dira zure belarrietara. Entzuten dituzu? Alboko geletan dauden pertsonenak dira. Kolpeek, ukabilek, ostikoeak osatutako perkusio bortitzak eragindako min oihuak. Hezur hausturek eta kalanbreen ondoriozko erredurek sortutako garrasi latzak. Dardarka zaude. Ez saiatu kontrakorik adierazten, urrunetik barrundatzen zaizu. Beldur zara, laster abesbatza makabro horren parte izateko beldur. Hortz dardartien kriskitinak, zartailuak airea urratzen. Ez duzu ikusten. Zure begien aurrean, iluntasun amaigabea. Goialdetik datorkizun arraitasun apala besterik ez duzu nabaritzen, apika. Zure sudur barneko glandula pituitarioaren bitartez, harategi eta kirofanonek duten odol garbitu berriaren usaina besterik ez duzu atzematen. Nire ahotsa da belarrietatik sartzen zaizun soinu artikulatu bakarra, animalia zaurituen eztarrietatik atereak diruditen garrasien soinu bandari gailentzen zaio, ganibeta hotz bat bezala zure tinpanoa, ointokia, mailua eta ingudea

erdibitzen ditu gupidagabeki zure garunera iritsi arte. Zorionez zuretzat, burua inguratuz begibelarriak estaltzen dizkizun trapuak inguruko soinua apaltzen ditu. Zorionez, diot, honezkero erotuta egongo baitzinateke izugarrikeriaren handitasuna hautemango bazenu. Ez zaude prest zure patu ilunari aurre egiteko. Ez oraindik, bederen. Sekula santan negar malkorik isuri ez duten gizonkoteak amatxori deika oihu batean, zigorrak bizkarrean eragindako ezin konta ahala zaurietatik isurtzen zaien odolarekin batera bizitzak ere ihes egingen diela sentituz. 10 gizonen artean bortxatutako gizon-emakumeak barrenak urratzen dizkietela sentiturik mesedez arren faborez jainkoarren geldi daitezela erregutzen dutenak. Min jasangaitza sentitu gabe giharrik mugitu ezinik gupida eske dagoen dohakabea, egunak baitaramatza jarrera antinaturalean kako batetik zintzilik, urik edo janaririk jasotzeke, gorputuz doan gorputza. Sufrikarioen sinfonia luzea da, eta oraindik lehenengo konpasean zaude. Etsi gaiztoaren abanikoa oso zabala da, gizakien aieruen ñabardurak, amaigabeak. Laster konturatuko zara horretaz. Ez dakit zer egin duzun, zein den zure hobena. Baina hori ez zait axola, eta zuri ere ez litzaizuke inporta beharko. Kontua da nire eskuetara iritsi zarela. Eta gai naiz zure beldurra hautemateko. Beldurra usaindu egingen da, goizero gure usain naturala mozorrotzeko gure buruari botatzen diogun perfumea bezala. Gizakion eboluzioak (edo endekatzeak) lo sakonean ezarritako gaitasuna, usaimena, kitzikadura ego-

kia besterik ez duena behar azaleratzeko. Beldur zara. Urdailean jaiotako izua zure gorputz osoan zehar zabaltzen da orain, metakarpoen puntetara iristen da gorputz adarrak zeharkatuz ondoren metatartsoetara jauzi egiteko, astiro baina hatsa hartzeko gelditu gabe, marabunta geldiezina nola, beldurrak ez baitu arnasten, ez baita biziduna bizia balu bezala jokatzeko badu ere, haziz, ugalduz, biderkatuz doa, zure ezinegonaren pentzutan, eztarria hertsatzen dizu arnasa galaraziz, hiperbentilatze gogoia duzu ahalik eta oxigeno gehien zeureganatu eta bertan ez itotzeko, baina zenbat eta gehiago saiatu aire gehiagok ihes egiten dizu eta ez zara ezpainen artetik ihes egiten dizun karbono gas bitalarekin ordezkatzeko gai, eta bitartean izu laborriak ez dio hazteari utzi: prozesu erretrielikatzaile bati jarraiki, defentsa mekanismoa izan behar zuena zure kontra irauli da eta etsaiari bidea egin dio zu behin betiko akabatzeke, orain burmuineraino iritsi da, munstroaren sorburu baina bere besarkada hotzean jausten azkena, eta pentsamendu logiko oro fagozitu du. Sinapsia etenda, orain instintuek gobernatu piztia besterik ez zara, bizirauteagatik auskan, arriskuarengandik aldentzeko irrika bizian, baina oraindik ez dakizu arriskua non den ezta zerk mehatxatzen zaituen ere, haur jaioberria bezain kaltebera eta zaurigarri. Instintuak bultzaturik, instant batean ehunka milaka urte egin dituzu atzera. Aspaldi arpeetan zehar zebiltzan gure asaba *homoen* parekide bihurtu zara. Zure azkazal ahulak eta beso-hankak, beste ezer ez

duzu zure arrastean dabilzan harrapariei aurre egiteko. Ia deus. Eta zerbait zuri so egiten dagoela nabaritzen duzu, zure zintzurrera salto egin eta bertan jo eta akabatzeko, ondoren zure haragia jan eta zure odolaz bere egarria asetzeko. Ez zabilta oker. Ni naiz zure sen atabikoak atzeman duen harrapari hori. Eta prest nago zu larrutzeko.

Pausoak. Danbatekoa. Aginduak.

Oinatzen zarata burdinkarak durundi ahula egiten du lozazko zoru eta hormetan. Bi gizonak ordura arte bakarrik egondako sotoan hirugarren bat sartu da. Ikusteko ezintasuna duena erabat ezustean harrapatu du sarkinaren etorrerak. Berehalako erasoari aurre egiteko prest, ez daki zer ekarriko dion bisitari misterioitsuak. Haren pausoak sendoak eta ziurrak dira, agintzera ohituta dagoenarenak. Durundika mintzatu zaio bere menekoa bide denari, eta, hasieran, itsu tenporalak errieta egiten ari zaiola pentsatu du, horrenbeste itzulinguru behingoz albo batera utzi eta metodo zuzenenera jo dezan. Baina laster konturatu da ez direla errutinazko galdera ohikoak besterik. Horrenbesteko usantza du aginduak emateko, non tonu zakar eta gaztigatzaile hori bere ahotsarekin mimetizatu baita, biak banaezin bihurtzeraino, edo, hobeto esan, pertsonak jokatzen zuen rola pertsona bera ordezkatu duen arte. Besteak tonu apalean erantzun dio, baina ez zapalduriko mirabearen apaltasunaz, egoera kontrolpean daukanaren hoztasun narez baizik. Badakiela hor gauzak nola egiten diren, diotso.

Nolakoak diren imajinatzen saiatu da. Imajinazio bizia izan du beti, eta gorputza loturik eta preso edukita ere, irudimena beti da aske, sarritan guk mugak jarri nahi izaten badizkiogu ere. Baina gure ameskeriek ez dute muga moral edo zirkunstantzialik onartzen, eta lurbira osoko kartzela ospeleneke ziega ilunenean egonagatik, izuari gain hartu dio jakin-minak. Aginduzalea burusoila irudikatu du, ez berez hala delako, bere buruari aire are kastrenseagoa emateko ile guztiak erabat inarrosi dituelako baizik. Bibotea dauka, urria eta txikitxo, haren gizontasun zaurituak kontrakoa desiratzen badu ere gehiago hazten ez zaiona. Bota beltz iltzeztatuak, uniforme soila, berdin dio zein koloretakoa, kontua iluna izatea da, horko langileengan horren ohikoak diren orbanak ekiditeko. Bere aurrean eserita dagoena irudikatzen saiatu da, baina soslai lauso bat besterik ez datorkio burura. Hau ere kolore iluneko arrokekin joango da, eta ilea erabat arradatua, apika. Baina ezin du bere ahotsaz gidaturik bere irudi zehatzik osatu. Edozein gizonen ahots kordek sortutakoa izan zatekeen ahots hura. Norbaitek bizia kenduko baliagu, gehienok gure hiltzailea pertsona inportantea izatea desiratuko genuke. Azken batean, gurea heriotza anonimoa izango bada, hildako soil bat gorpuen legio batean, behintzat gure hiltzaileak ukan famak aterako gintuzke erabateko anonimatutik, eta gure izena historia liburuetako orrietan aterako litzateke, psikopata baten giza safariko garaikurretako baten moduan soilik izanda ere.

Baina ahots hori berdin izan zatekeen aristokrata batena zein kale izkinako fruta-dendan irribarre batekin bezeroak artatzen dituen saltzailearena. Guztiok daramagu munstroa gure barruan, anatomiako txoko ezkuturen batean gordeta. Abagune egokiaren zain azalera irteteko. Gerra. Traizioa. Iraultza. Kontrairaultza. Kontrairaultzaren kontra-ko kontrairaultza, berkontrairaultza. Edo, besterik gabe, egun aproposa.

Hemen. Izenik ez zuten aipatzen bi gizonek lekuaz hitz egiterakoan. “Hemen”, esaten zuten. Tabua balitz bezala. Izen beldurgarria, ezin aipatuzkoa, gizakume tantaiena dardararaziko lukeena. Orduan etorri zaio burura. Lubianka. Ezin ziur jakin han dagoen, baina milaka mingainek beste horrenbeste aldiz belarri zoliei xuxurla ezkutuan kontatutako istorio beldurgarriak datozkio burura. Ohiko bileretan tertulia kideetako bat manka denean, besteen begirakune hitsari soilik erreparatuta, “Zer jazo zaio?” galdera egin gabe jada erantzunda dagoenean. Lubianka. Infernuko zuloa. Bere aurrean eserita dagoen gizonaren ahotsa imajinatu du, harekin batera inguruko desagerpenen gomuta eta herio zurrumurruek zekarzkion izena esaten. Ez, ezin du jakin non dagoen. Baina ezjakintasuna bera ziurtasuna baino zaurigarriagoa da.

Orduan, urruntzen doan burdin hotsa. Ateak ixtean egin duen danbatekoa. Badoa. Ofizialak alde egin du, jakin mina aseta edo egitera zetorrena burututa. Eta bakarrik utzi du bere borroarekin.

Oihalak tarratatzean sortzen duen zarata. Argi itsugarria. Xuxurla.

Zer moduz zaude? Barkatu suertatu den eten-txoa. Itzul gaitezen gurera. Non geunden? A, bai, zu larrutzeko pronto nengoen. Bai, kliska itzazu begiak, ohi daitezela argira. Edo hobe ez. Ikusiko duzuna ez baitzaizu gustatuko, seguruenik. Begiak distira zaurigarria ohitu zaizkio. Aurrez aurre flexo bat jarri diote, tungstenoa jadanik gori-gori duena eta erretina argitasunez aturatu diona. Mahai baten aurrean eserita dago. Ez dago ezer gainean. Bai. Badago. Bere aurrean, iluntasunetik zuzenean jaioko bailiran, bi esku ageri dira, besoen goialdearekin batera. Ukondoetara heldu baino lehen, gorputz adarrek bonbillak sortutako argitasunetik ihes egin eta belztasunean galtzen dira. Pertsona bat inferitzen du beso horien jabe, baina ezin du ikusi. Argi-ilun kontrastea bortitzegia da, estonagarriegia erretinarentzat. Hiltzaile anonimo baten meneko biktima anonimoa izaten arrai. Besoetan paratu du arreta. Eskumuturretaraino kolore beltzarekiko mahukez estalirik daude. Eskuei so egin die. Esku bortitz eta zakar parearekin topo egingo zuela uste zuen, baina horren orde lehen begiratuan durduzagarriko femeninok irudituko litzaizkiokeen bi esku dakusa. Azkazal ondo zainduak, azal leuna. Horiek dira arimak gorputzetatik erauzten diharduen baten eskuak? Lipar batez, isildu egin da.

Lanpara atzealdeko iluntasunean, ipurtargi batek dirdira egin du gauean. Baina ez da ipurtargi

bat. Tabakoa erretzean jaiotzen den txinparta eza-
gutu du. Oraindik ekoizteke dauden ehunka film
amerikarren estiloari jarraiki, aurpegira bota dio
ke hodeia. Sudurretatik sartu zaio usain nazkaga-
rria. Aulkiak zarata egin du altxatu denean. Tira
ba, ulertuko duzunez, nik ez dut plazerik ukanen
egin behar dizkizudan gauzengatik. Uler ezazu, ez
da ezer pertsonala. Esan beza nahi duena. Berak
badaki erabat pertsonala dela. Sufrimenduak beti
baititu subjektu pasibo bat eta agente eragile bat.
Behinola letretako ikasle fin izandakoaren bristada
horrek aldartea aldatuko ziokeen beste edozein
egoeratan. Baina ez orain. Eskuak mahaiaren izki-
na batean daude orain. Iluntasunetik ukalondoak
agertu dira, eta gorputz baten beheko aldea daku-
sa orain. Hura ere beltzez jantzia. Gerrikoaren
belarri grisak dirdira egin du. Badaki gezurra dela.
Bost axola diola lanbide duen edo ez. Gozatu egin-
go duela eskua gainean jartzen dionetik hasita
amaieraraino. Beste urrats bat eman du. Baina
egon hadi lasai, ez dik asko iraungo. Ez zaik inpor-
ta hika egiten badiat, ezta? Azken finean, elkarren-
gandik oso gertu egongo gaituk... baina ez luzaro-
rako. Lasai, hire gisako dozenaka gizaseme igaro
dituk orain hi eserita hagoen lekutik. Batek ere ez
dizkik lehen lau orduak gainditu. Ez diat uste hi
desberdina izango haizenik. Beste pauso bat. Jada
bere zozkoa ikus daiteke, burua izan ezik. Orain
eitea ikus diezaioke. Begiradak gurutzatu dituzte.
Zerbait nabarmengarria bereizten saiatu da bisaia
horretan, multzoaren anonimotasunetik atera eta

borreroari ezaugarri bereizgarria emango dion trazarren bat. Deus ere ez. Beste inorena izan daitekeen aurpegia da, ez da bereziki maltzurra, ez onbera, ez sadikoa; ez ederra, ez itsusia; ez basatia, ez otzana; ez alaia, ez hitsa; ez oiesa, ez atsegina; ez mardula, ez argala; ez korromioz betea, ez maitabera. Denak, bat bera ere ez, edozer izan liteke hartzen duen keinuaren arabera. Edozeinen aurpegia, berea, auzokoarena, urlia edo berendiarena. Sufriarazten duena, orduan konturatu da, sari ez baita psikopata. Haren begi beltzek bakarrik merezi dute arreta. Bi puxtari txiki dirudite bisaia monotonoan, ilargi beltz, herio argi. Haren albotik igaro da, hizketan jarraitzen duelarik. Emadak segundo bat. Ene tresnak hartzeko nahikoa soilik. Hementxe ditiat, beti prest. Deitoragarrienetik ere bada zer ikasia. Zaratak entzun ditu, bilgoren bat desegingo balute bezala. Burdinaren hotsak ebaikiaren gomuta hotza azalerarazi du. Berriro hurbildu dira urratsak. Gainera, ez duk horren txarra izanen... Azken finean, heriotza duk gerta dakiakkeen okerrena.

Zuritasuna. Durundia. Ezintasuna.

Esnatu eta berriro jaiki da bizien mundura, tarte bat konortea galduta egon ostean. Argi itsugarri batek begiak erre dizkio. Ez da ezer ikusteko gai izan teilatuko lanpararen arraitasun itsugarrira ohitu den arte. Lipar batez, esperantza erabat zentzugabea ernatu da bere baitan: dena ametsa izan dela, amesgaiztoa hobeto esanda, baina loaren esparru onirikoaren kaotikora mugatua, irrealia,

gezurrezkoa. “Orain ohean nago”, pentsatu du bere artean, izararik ez baina jantzi zuria gainean badu ere, “ohean. Beste edozein moduko eguna, egun normala, datorkit orain, goizetik arratsera. Gertatu dena ez da benetakoa, dena nire burmuinaren eldarnio lotien fruitu izan da, altxatu eta dena betiko berdina izango da, berdina, berdina...”. Luzaro geratu da ohean botata, berdintasun nahia mantra bat bezala errepikatuz. Luzaro oldoztu du ametsaren aukeraren inguruan. Hareazko gazteluak nola, horrela desegin da tupustean, erre-alitateak deiturik.

Esna al hago? — kasketadun haurraren burugogorkeriaz, ez du onartu nahi gertatu dena aldaezina dela. Ez dio aurpegira begiratu nahi iratzarri nahi duen horri. – Noski esna hagoela. Altxa hadi.

Teilatuko lanpararen dirdaira oztopatzen duen buru bat ageri da bere gainean. Bere betaurrekoen gainetik begiratzen dio sendagile bide denak: bisturia du eskuan, eta bata zuria soinean, lauzekiko gelaren zurtasun itsugarrian mimetizatzen dena. “Odola errazago garbitzeko” igaro zaio burutik. Berrero ere, izu laborriak hartu du. Disekzio eta zatiketen irudiak etorri zaizkio burura. Askatzen saiatu da, baina uhalek lotzen dute ohatilara. Artegasuna nabariturik, medikua tonu neutro, lehor, gatzgabean mintzatu zaio:

Hago lasai. Laster izango haiz libre. Ondo hago. Hiru saihets hautsita, hortzen bat faltan... Aurrera aterako haiz.

Agurtu ere gabe, gizona itxuraz ohatila besteen-gandik banatzen duen errezela zurietako bat pare-tik kenduz aldendu da alboko ohatilara. Bertan, begi ertzetik formagabeko zerbait atzeman du, izara batekin estalia. Izarak firfira leun batez galara-zi dio ikusmena, agonduta dagoena bizirik edo aspaldi joanik dagoen asmatzeke. Doktoreak zer-bait xuxurlatu dio, eta aurrera jarraitu du. Urrunean galdu da haren ibileraren soinua. Galeria luzeren batean daude, antza. Supituki, argiek alde egin dute, eta iluntasunean geratu dira. Arimako ilunpearen ondoren, benetakoa nagusitu zaio.

Handik ordu pare batera esnatu da albokoa. Lanturuka igaro du gau osoa, eta badirudi arnasa hartzten duen bakoitzean arimaren zati batek alde egiten diola. Geroz eta gehiago kostatzen saio arnastea, odolak birikak hartu dizkio, egiten duen soinu borborkariagatik. Badirudi aiene egiten duen, arnasa egiten duen aldi bakoitza azkena izango dela, baina erabakimen sinestezin batekin atxikitzen zaio bizitzari. Aienea. Arnasa. Aienea. Arnasa. Aienea. Arnasa. Goizaldean hil da, azken hasperen sakonean bizi indar guztia jarri ondoren. Bi uniformedun etorri dira, eta zaku batean sartu dute gorpua. Izarak alboratu dituzte, albokoek ongi ikus dezaten. Ezkerrekoak begiratu egin dio. Begiradari eutsi dio oheratuak. Uniformedunaren niniak agonduarenetik zakura saltoka ibili dira apur batez. Gero, keinu bitxia egin du zakuari begira. “Isiltasunaren ordaina” adierazi nahi balu

bezala. Biek alde egin dute, galeria azkenean isilik eta etzandakoa bere gogoetekin bakarrik utzita. Iluntasunean bakarrik eta etsita, bidegabekeriaren tamainaz jabetu da. Berdin dio, noiz, nork, nola, zer aitzakiaren pean. Ekintza berbera orain gaitzes-ten dutenek, noizbait egin dute, edo egingo dute, eta besteari begiko habea nabarmenarazten diete- nek ez dute eureneko harrizarra ikusten. Esku batekin ezetz esan, eta bestearekin babesgabei gauza bera pairarazten diete. Sufrimenduak ber- din eragiten die izaki guztiei. Guztiak sentitzen dira boteretsu hura erabiliz. Berak ezin izan du jasan. Eta badaki gomuta horrek bizitza osoan jaza- rriko duela.

Eguerdi aldera, aurreko bi uniformedunek aska- tu egin dizkiote uhal beltzak eta lepoa estutzen zion zirgiloa. Baina ez du presio amiñi bat ere desa- gertzen sentitu. Beste zirgilo bat darama, ikusezi- na, baina askoz eramanezinagoa. Hitz egin du, isil- du behar zukeenean. Oihu eta negar egin du, jipoitu dutenean. Ausartek kenduta, denek egiten dute berak egiten duena. Denak gaitzesten dituzte berdin. Eta, egiaren orduan, gutxi batzuk baino ez dira behar bezain ausart izaten. Askotan, ausardia bera ere ez baita nahiko horrelakoetan.

Bulego antzeko batera eraman dute. Mahai bat, koadro bat horman, gizon bat eserita aulkian. Burokratak begiratu hotza zuzendu dio. Zenbaki bat baino ez da beretzat, bere aurretik igarotzen zaizkionetatik bat. Ez zaio axola zer jazo, eta ez du galderarik egingo. Ez daki ezer, eta nahiago du

horrela jarraitu. Horrenbestez, ez du susmorik. Tarteka bulegoraino heltzen diren oihuak ez ditu entzuten. Aurrean eserita dituenen zauriak ez ditu ikusten. Bizitza lasaia daraman burokrata da. Paperetan zigiluak jartzen ditu, orain harenean bezala. Zigilua hartuta, atetik bultza eginez atera dute uniformedunek papera ozta-ozta hel dezakeen gizona. Azken begiratu bat egin dio zigilatzaileari. Buelta emanda dago, eta ziur dago bere aurpegia ahazteko ahaleginak egiten ari direla. Galdetzen diotenean, ezer ez jakiteko. Ahazteko gaitasun natural ikaragarria baitu gizakiak.

Berriro iluntasuna. Begiak itxita, sartu zen bezala atera dute. Behaztopa eginez, kaleketan barna ibili dira, denboraren eta espazioaren zentzua galdu duen arte. Orduan, kolpe ikaragarri bat sentitu du, eta gero ezer ez. Ez ditu urruntzen diren pausoak sentitu, ezta uniformedunetako batek bota dion listukaldi erdeinuz betetakoa sentitu.

Hotza. Gaueko haizearen firfira. Odolaren metal gustua.

Kalean nago. Itxuraz libre, baina betirako preso. Zulo higuin garri horretan esan ditudan gauza guztien mende. Ezin izan dut jasan. Mina, sufrimendua. Latzegia dena. Ez nuen beste aukerarik, dena esatea baino. Haien izena esatea baino... Ez, baina. Baneukan isilik egoteko aukera, bai, baina azken finean gizaki hutsa naiz, inork ere ez du, ezin deza ke izan altzairuzko gorputza eta etengabeko laidoida eta gutxiespenei nola aurre egin, nola jasan eta ezer ez esan, orain beti izango ditut atzetik beraien

itzalak txerriak odolkitara bezala heriotzara bidali ditudan lagunena baina pentsa bestela ni egonen nintzateke hila hori ez da aitzakia ordea nire koldarkeriak hobiratu ditu maite nituenak haiekin egin dut aldaketa eta orain beraien gorpuek okupatuko dute nireak bete behar zuen areka eta txakurrek haien haragi izoztuak jango dituzte pixkanaka eta udan euliek haiengan jarriko dituzte euren larba nekrofagoak zortea lagun aldiz norbait aurkitu eta gupidaturik lur emango die baina niri ez zait hori gertatuko modurik gerenenean baitarrait bizirik, hautsitako saihtsen batek birkak edozein momentutan zula badiezazkidake ere eta orduan haien patu berbera ukanen dut kaleka ilun honetan, altxa nadin eta noan aurrera, beraien aurpegiak ikus ditzaket aurrera egiten dudan heinean eta gauerdiko haizeak ahots salatariak dakartza nigana zu izan zara zu zara hiltzaile zu ehorzle oilobusti salataria besteak saldu zure larrua salbatzeko eta arrazoia dute malko zuri hutsa naiz bihotzean tolesak besterik ez dituen dohakabea ni ez dut nora jo eta alderrai nabil herrenka hara hor dago ibaia ospel eta iluna, eta zergatik ez bukatu lehenbailehen, azken batean ez zuen arrazoirik, hobe ezereza, bai, mamuek jazarrita bizitzea baino. Barandaren aurrean nago. Oraindik salbu, baina nahikoa da pauso bat ematea. Hotzak sentsazio guztiak ezabatzen ditu. Ezin dut jasan.

Zalantza. Gauzatu ez den akabera. Ihesi doanaren pauso kordokaria.

Eraikinen itzalek ingerada dardartia irentsi dute. Izarrek dirdaira egiten dute ortzi osoan zehar. Ez dago inor metropoliko kaleetan. Moskova ibaiko ur grisak lasai higitzen dira bere arroan, astiro, gelditzeke. Denbora ere aurrera doa, tantaka, geldiezin. Baliteke ahaztea. Noizbehinka bakarrik gomutatzea sekula oroitu nahiko ez lukeen hura. Baina memoria iturri ezin agortuzkoa da. Agian, egunen batean, harekin topo egingo du. Kaletik gurutzatuko dira. Orain dela urte asko, bizitza eta gorputza suntsitu zizkion tipoa ezagutuko du. Hark ez du bera ezagutuko. Aurrera jarraituko, lepoa tente, ezer txarra egin izanaren kontzientzia faltaz. Edo apika jakingo du. Baina ez dio axola. Berak, aldiz, begiak makurtuko ditu, eta harengandik urrundu-ko da. Urteen joana gorabehera, ziur dago bera dela. Agian bigarrenez lortuko du oroitzapenei ihes egitea. Edo beharbada etxera heldu bezain laster egingo du bere buruaz beste. Leihotik salto egingo kalean jolasean dauden hurrei umezaroa bidegabeki lapurtuz, edo eskumuturretako zainak ebakiz gorrituko du zorua, panpina zintzilikari bihurtuko da. Baina litekeena da egun hori inoiz ez iristea. Askoz lehenago bihurtzea bizitza jasanezin. Bitartean, edonon ikusiko du sadiko haren aurpegia. Harena, eta haren mende zegoela salatu zituen pertsonena. Edozein eitek gogoraraziko dio irribarre oker hura, buru leun eta soildu hura, esku hain zaindu haiek. Nahiz eta harenak ez izan. Borreroak baditu milaka aurpegi.